

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Año XIII

Reus Dijous 18 d' Agost de 1898

Núm. 3.586

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Plus
n provincies trimestre 3.50
Estranger y Ultramar
Anànnels, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo fingiment

Lo fingiment es lo sistema de Govern que ha predominat á Espanya durant una llarga sèrie d' anys.

Tots aquells á qui ha convingut y que han tingut medis de ferho prevaleixer, han fingit que 'ls seus interessos particulars eran los interessos del Estat, que la seva opinió particular era la opinió pública.

Sobre tot, los partits han fingit y fingeixen encara que las sevas ideas y 'ls seus principis, si es que 'n tenen, eran las ideas, los principis que sustentava 'l país.

Lo sistema de enganyar al poble, enganyantse 'l Govern á sí mateix, no ha pogut produhir pitjors resultats.

Perque 'l poble pagava tots los impostos y contribucions que li han carregat, nos hem enganyat suposant que 'l país estava content yera rich.

Perque 's podian fer quintas l' una darrera l' altre y no 's llicenciava á ningú y s' enviavan los joves á Cuba y á Filipinas á milers, nos hem enganyat suposant que 'l poble volia la guerra.

Per que 'ls porto-riquenys no s' havian axecat las armas á la má, los hi deyam lleals, y 'ns hem enganyat suposant que estavam contents d' Espanya.

Perque 'ls peninsulars de Cuba haviam agafat las armas y format batallons de voluntaris pera defensar los seus interessos, nos hem enganyat suposant que las havian presas pera defensar los interessos d' Espanya.

Perque 'l poble se prenia de las mans los diaris que parlavan més de la guerra, ab veritat ó ab mentida, nos hem enganyat suposant que aquestos diaris expressavan lo modo de pensar y de sentir del poble.

Deu vulga que 'ls resultats á venir no sian pitjors encara que 'ls que patim!

Es precis pendre las cosas com son y no com convidria als partits y als polítichs que fossin.

Es precis sortir de la base de que Espanya es un Estat pobre y arruinhad y no pot gastar com un de rich.

Es precis que 'ls interessos de la nació, de la generalitat, prevalescan sobre 'ls interessos dels polítichs, de las parcialitats.

Es precis que 'ls que treballan, que 'ls que pagan, que 'ls que produheixen s' an atesos ab preferencia y pujan més que 'ls que vagan, que 'ls que cobran y que 'ls que sols consumen.

Si lo que Espanya te de pagar es molt, es precis es indispensable, que aixís com se aumentan tots los impostos, totes las contribucions, fins més enllá de lo que 'l contribuyent pot suportar, se fassin també economías, se disminuheixin los gastos tant com sia possible.

No pot ser, no es just ni equitatiu que 'l contribuyent pagui més del que pagava, y 'ls qui cobran cobrin lo mateix que cobravan. Las venturas com las desgracias han de pesar igual sobre tots los espanyols.

Y, sobretot, es precis sinceritat, no enganyarnos més. Al qui no sia apte per un càrrech, que no se li donga. Si pel bon desempeñyo d' un servey n' hi ha prou ab dos empleats, que no se n' hi posin tres. Tot lo que resulti sobre ó innecessari, que se suprimixi.

Però aquesta missió regeneradora, pot encomanarse als partits, pot encomanarse als que de la política ne fan un ofici?

Encara més poden realisarla aquells quins compromisos los lligan ab lo sistema de fingiment seguit fins ara, ó quina notorietat depèn dels qui arriman las espalllas pera enlayrarlos?

De cap manera. S' ha de fer foch nou: sine, la regeneració d' Espanya es impossible.

La reforma hauria d' esser radical. La iniciativa, la forsa hauria de pujar de baix á dalt. L' Estat, lo Govern l' hauria de rebre del poble, del país; no aquest del Estat.

Però, ja hem dit que 'ns enganyem suposant que 'l país vol que las cosas continuhin de la mateixa manera.

Continuarem, donchs, lo sistema de fingiment mentres se puga, ó fins que Espanya sia esborrada del mapa.

O sino, ja 's parla de las eleccions de diputats provincials que s' han de celebrar pel Setembre vinent. Ja veuran com qui las farà serán los Gobernadors desde 'l seu despaig, com es propi y característich del sistema. ¿No s' ha suposat també que ara, últimament, havia sigut elegit no sabem si un diputat ó senador per la illa de Cuba?

Un parer

Veig en los diaris que la Diputació provincial de Barcelona demana opinions sobre la conveniencia d' encarregar-se del repartiment, recaudació é investigació de las contribucions directas en la provincia.

En l' apartat reconet desde ahont escritch, no sé si 'l nostre setmanari está comprés en la premsa consultada. Mes, tan se val; convidats ó no, tenim lo deber, y per lo tant, lo dret, de tractar d' aquest assumpto, puig va lligat molt curt ab una cuestió de gran interés y ara mes que may d' actualitat pera la nostra Catalunya.

Lo projecte de que ara ha donat pública noticia la Diputació, va naixer, hi ha cosa d' un any, ó potser més, en lo Foment del Travall Nacional. L' Estat espanyol, qui tenia de sobras embafats als contribuyents ab la seva manera d' administrar la percepció de las contribucions directas, cercà un medi d' acabarlos de treure de fogó arrendant á un particular aquest servey; y, en efecte, al cap de quatre dias que aquest arrendatari se dedicava al nou negoci, los gomechs y la cridoria dels contribuyents havian fet un augment alarmador. Allavors, un membre de la Junta directiva del Foment del Travall Nacional, presentá 'l projecte de que las havém, lo qual, aprobat per aquesta associació y ab lo conforme d' algunas otras, fou consultat al ministre d' Hisenda, qui no hi arrufá pas del tot lo nas, encara que 's guardá de donar cap encoratjament, y passat á la Diputació interessada, la qual, després d' un estudi llargh y determinat, s' ha determinat á pendre per seu, segons ho demostra la seva avans indicada consulta á la opinió.

Com se van per aquest bossinet d' historia, lo pensament dels iniciadors del plan de que tractém no tenia altre fi que 'l de evitar als contribuyents enutjs de sobrepuig en una materia ja d' ella mateixa prou molestosa. Lo llur argument era aquest: l' Estat no portaba lo de las contribucions; lo particular, qui per negoci se'n ha encarregat per arrendament al Estat, ha fa encara pitjor; y, donchs, problem de confiarho á la

Diputació provincial, que ni es tan poca cosa y plena de corrupció com aquell, ni estirará la cordeta en profit propi com aquest.

Examinada en aquestos termes la cuestió, en los quals se plantejava, y no passant del primer colp d' ull, lo projecte 's feya agradable y un li hauria donat al acte lo seu vot favorable, y fins ab viu desitj de véureho realiat lo més aviat possible. No varem fer públich allavors aquest desitj perque alguns dels interessats en dur á port lo projecte 'ns pregaren que no 'n fessim soroll, puig confiavan que á la quietat obtindrian ab facilitat del govern un consentiment que negaria en rodó si s' adonava de que lo gent veyá ab satisfacció la substitució del Estat espanyol per una corporació provincial en un dels serveys que aquest 'te encare confiat.

Aixís ho digueren, pero no fora cap mica estrany que 'l verdader motiu fos que, havent comprés los autors del projecte, quan ja aquest andoyna, que ab ell se donava un primer pas al programa catalanista, tenian interés en que no diguessim aixó, per por de que 'ls polítichs madrilenys y 'ls seus escolans d' aquí no titllessin de catalanistes als individus y á la associació qui 's feren defensors del projecte. Fos com fos, com que lo que als catalanistas importa no es ni 'l nom de las cosas, ni 'l soroll que fan, sino que 's vagi pel camí que creyém ab grans motius lo de conservació y millorament de la patria catalana, no tingerem inconvenient en callar, seguint ab silenció interés la marxa del assumpto.

De lo que hem anat dihent ja s' desprén que atribuim al actual projecte de la Diputació importancia doctrinal, en quant significa un pas de consecuencias cap á las nostras ideas y aspiracions, y práctica, perque confém que la Diputació de Barcelona faria molt més bona feyna del servey de que 's tracta que no pas l' Estat ó qualsevol particular qui en lloch d' ell se posés.

No obstant, si ja, allavors del seu naixement, haguéssim parlat d' aquest projecte, hi hauriam oposat algunas observacions, de las quals n' hi ha una que ha adquirit avuy tan excepcional importancia que ella no més ha de ser tinguda en compte pera judicar del assumpto que 'ns ocupa.

No necessitarém pas nosaltres las tremendas revelacions é irreparables desgracias de la guerra ab los Estats Units pera declarar la quiebra del Estat espanyol, y la necessitat molt apurada en que estavan los pobles qui 'l constitueixen y, molt particularment la nostra patria Catalunya, de cercar, en una diferencia organisació, la manera de tenir millor garantits la subsistencia y 'ls seus esforços cap al avenament. Aquesta afirmació, y la dels drets imprescrits é imprescriptibles del patriotisme catalá, son los dos fonaments de la nostra Causa y de nostre programa. Però, es lo cert, que la cayguda esgarrifosa y sense exemple que ha fet l' Estat espanyol en aquesta guerra ha fet obrir los ulls als qui 'ls tenian sistemáticamente tancats, y als qui ja hi veyam pronunciar ens ha acabat de convencer y de decidir ab l' espectacle del estabellament y ruina de lo que ja sabiam pedrit y á punt d' anarsen tota terra.

Las revelacions d' aquesta guerra han cambiat de cap á plus l' estat d' esperit de la nostra terra en los ensopits se dexoden; los ulls clochs, guaytan ab la vista ben oberta y plena d' espant, los cors flexos, s' enerdeixen. hi ha més llum en los enteniments, lo instint de conservació s' ha desvetllat ab por, y per las entranyas de Catalunya passen vibracions que venen dels nostres passats y que van qui sab ahont.

Poseu ara en relació 'l projecte de la Diputació provincial de Barcelona ab aixó que ha posat de manifest la guerra, ab aquestes grans y apuradas necessitats, ab aquest nou estat d'esperit dels catalans, y la desproporció que us salta á la vista vos diu molt mes clar de lo que la ploma podria expressarho, que avuy aquest projecte ha de fer lloch á altres del mateix sentit, pero de major trascendencia y eficacia.

Alguns, y no precisament catalanistas, ho han prou vist, y ja es del domini públich que 's tracta de constituir una Diputació única pera tota la Catalunya, investida de facultats pera deixar á la nostra terra assegurada d'aquí endavant contra las males mans, las calaveradas, y la ineptitud dels qui tenen abassegats lo gobeñ y administració dels interessos dels pobles d'Espanya.

Y heus aquí que li diríam nosaltres á la Diputació provincial de Barcelona, si 'l nostre parer li interessés: Gracias per la cooperació donada al projecte motiu de la consulta; pero es hora de abandonar aquest plan per altres més asseguradors del interés y pervenir de Catalunya.

(De La Veu de Catalunya).

Nomenclatura y sinonimia

DE LAS VARIETATS DE VINÍFERA CULTIVADAS Y RECOMANABLES A CATALUNYA.

(Continuació)

«Malvasía de Sitjes», «Malvasía vera», «Malvasía lleghitima». Que com son nom indica es la que produheix lo vi especial, conegut ab lo nom de Malvasía.

«Malvasía fumada». Bastant productiva, si bé té lo defecte de donar un vi bastant ácit y esserli difícil una maduració completa. Cada dia va limitantse son cultiu.

«Malvasía roja». Dona molta producció sobre america ja sigan sobre Rupestris, especialment lo Lot, ja sobre Riparia. Vi d'alta graduació. Es notable aquesta varietat per sa resistencia relativa al mildiu.

«Malvasía d'Alacant», «Malvasía del Rosselló», «Malvasía francesa» y «Subirats Parent» en Catalunya. Té son fruyt molta semblansa al de la planta anteriorment descrita. Dona un vi alcoholích y en abundancia, pero madura alguns dias més aviat. Se li senyala lo defecte de passarse si no 's cull en moment oportú.

«Moltonech» ó «Martorella» en Barcelona, «Maciá» en Tarragona. Molt abundant: dona vins fins y flaquets. Produheix moltíssim sobre Riparia y sobre lo Rupestris Lot. Resisteix bastant al mildiu y al oidium.

«Parellada». Solen darli lo nom de «Muntonech» també, ab qui se sol confondre, pero son dos varietats diferents. La «parellada» té lo color de sos pámpols y de sos rahims de un color «vert fosch, moreno», lo «Moltonech» ó «Motonech» de un color «vert clar».

Es una varietat, que en quant ó producció y resistencia á ciertas maluras, té molt de comú ab la anterior.

Maduran totes dugas bastant tardá, y si se vinifiquessin oportunament, y no com generalment se fa, se obtindria més grau, més quantitat de vi y sobre tot se milloraria la classe.

«Pansé, «Carregá ruchs», «Carrega somers», «Escanya vellas (?) Valencia», «Malencia». Molt productiu y fi, utilisantse especialment pera la elaboració de mistelas y pera la exportació de son vi á Suissa, en la provincia de Tarragona que es shont més generalisat está.

«Trobat», «Raset», «Blanquet», «Pansa borda» en Catalunya. Es molt fructífero, pero son vi no es dels més estimats si bé que es bastant fi. Son rahim no es de gran aguant. S'acomoda bé sobre la majoria dels ceps americans. L'«Aramon Rupestris» sembla ésser lo patró que menos li convé.

«Planta de Embeca», «Pansa menut». Es notable també per sa grossa producció. Resisteix bastant al mildiu.

«Xarel-lo», «Pansalet», «Pansa rossa», «Cartaixá», «Pansel» en Catalunya. ¿Jaen blanco? ¿Doradillo? Es sense cap dubte un dels mellors ceps de rahim blanch que 's cultivan á Catalunya. Produheix com més temps té y es planta de llarga durada. Son vi es de qualitat; lo rahim bastant resistent á la podridura. Té bona afinitat ab los ceps americans, sobre tot, ab las Riparias que li multiplican la producció. Sobre Lots, es en sa fructificació, en alguns cassos, desigual.

«Macabeo» en Catalunya, «Viuna» en altres pro-

vincias, «Ugni blanch» en Provença, «Roussau» en Nissa, «Trebiano» en Toscana, haventhi qui assegura que lo celebrat «Semillon», base dels vins de Sauternes, no es altre que nostre «Macabeo».

Molt productiu, qualitat que conserva ó aumenta, empeltentlo sobre america, especialment sobre Riparia, que sembla ésser son patró predilecte.

(Acabard).

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 17 d'Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	757	78		0.3	Bas	
3 t.	757	76				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 84	30	27	S.	Cumul.	0.3
3 t.	Sombra 53		31	S.		0.3

Ja tenim firmat lo protocolo, com si diguessim la pau, porque aquell no es més que 'l principi de la totalitat d'aquesta.

Augustí, Blanco y Macías, lo triunvirat de las posesions que enllá l'Occéa conservava Espanya com á recort dels regnats de Felip II y Carles I, al enterarse del conveni han cregut deixar mes expedit lo camí al Govern, presentant sas dimissions.

Fins la premsa, aquesta que de tot s'ocupa, de tot parla y tot ho censura baix lo criteri d'un patriotisme indefinit, no s'amaga de considerar feta la pau.

Are ja ho ha comprés que sense barcos y sense diners no 's pot seguir una guerra ab una nació ó Estat tan poderós com los Estats Units.

Quí 'ns ho havia de dir que en tan pocs mesos obtinguessim un cambi tan radical d'ideas en aquest assumptol

Se diu que la comissió que anirà á París pera ultimar las condiciones del tractat de pau ab la comissió nortamericana, serà presidida per l'exministre d'Ultramars Sr. Moret.

Si aixis ho fa 'l Govern, per la nostra part cap inconvenient hi tenim y fins trobarém encertat lo tal nomenament, donchs un home com en Moret que fou lo més optimista en que no hi hauria guerra, que no n'era partidari, y que fou partidari de que s'acabés la de Cuba otorgant als cubans una amplia autonomia, creyém que no pot desempenyar en la comissió y devant dels vencedors cap paper ridícul, porque en últim cas los podria dir que éll tot lo que ha passat ja ho tenia previst.

Pero aquets diaris que un dia darrera l'altre li han dit polítich funest y traydor de la patria, que li han retret la indemnisació Mora, etc. etc., aquets, si 'ls ho permet la censura, cridarán tan fort que hi haurá necessitat d'escoltarlos si 'ns plau per forza.

La temporada estiuhenca aquest any s'allarga més de lo que voldríam, los que per rahons de problemas quina importancia y trascendencia desconeixen los grans hisendistas del Govern d'Espanya, nos hem de quedar á ciutat.

Ahir feu un dia de Juliol ab quina manifestació n'hi haurá prou pera que nostres lectors se fassin cabal de lo que anyorariam los ayres de la montanya ó l'oreig de las costas del Mediterrani.

En Sagasta, l'home del tupé, en un document que passarà á la historia del progrés y de las llibertats de la humanitat, va dir: «... anunciase ya como inmediata la venida de una flota enemiga... Es lo cierto que la guerra, hasta ahora encerrada en las colonias, amenaza extenderse á nuestras costas.»

«No se hallan reunidas las Cortes, y son notorias la gravedad del caso y la urgencia con que se impone la suspensión de aquellas garantías constitucionales que expresa l'artículo 17 de la ley fundamental de la monarquía.»

Y are han fugit tots aquells perills y que la guerra no está tancada en cap lloch, s'ha quedat adormit sotan important descubrimet, y vulguis que nó, los espanyols han de seguir sense las garantías que expresa l'art. 17 y la premsa ha d'escriure baix lo criteri d'un colabrador á qui fa treballar sense que directament li dongui cap son.

¡Y que diguin que Espanya está atrassada los ignorants de l'altra banda dels Pirineus!

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Los socis que forman la secció espeleològica, del Centre Excursionista de Catalunya criden poderosamente la atenció dels habitants de la vall de Begas y montanyas vehinas per las exploracions que fan en los nombrosos «avenchas» ó grandiosos pous naturals que hi ha en aquellas montanyas. Lo cap de colla, l'ardit Nòbert Font y Sagué, 'n porta ja explorats un bon número. Cal citar entre 'ls més importants lo del «Bruch» de 120 metres de fondaria total y 'l grandios, típich y pintoresch de «La Ferla» que te una boca de 6 metres de diámetro y una fondaria á plom de 116 metres y després ab galerias inclinadas y nous avenche interiora potser arriba á 170 ó mes metres. La persona que 'ns dona aquestas noticias diu que 'ls excursionistas no pogueren scabar de fer la exploració per deficiencia del material espeleològich, aixó es, la escala y la corda, ja que sols podra arribar als 150 metres.

En sas exploracions los socis del Centre Excursionista han trobat covas habitadas en épocas prehistóricas ó molt primitivas, ab restos d'animals, ganivets de sílex, cerámica, etc.

Los travalls espeleològichs que está fent en Font y Sagué son potser dels més interessants que fins are s'han fet, porque pocs homes d'estudi havian baixat á aytais fondarias.

Llegim en lo «Diario del Comercio» de Tarragona: Proximament s'aumentará en alguns individuos més lo contingent de la batería del nové regiment montat d'artilleria que guarneix aquesta plassa, passant á altre local del que en l'actualitat ocupa.

Dita batería permanixerá á Tarragona, no sent cert que sigui trasladada de guarnició á aquesta ciutat, com se havia dit.

A dos comissionats d'apremi los hi cobreren dias passats en un dels pobles de la provincia de Burgos, per lo suministro d'un menjar la friolera de ¡¡¡vint pesetas!! las mateixas que tenian que percibir per lo concepte de dietas.

Durant lo mes de Maig alde Septiembre de 1897 han mort en la isla de Cuba los següents individuos de tropa naturals d'aquesta provincia:

Jaume Ferrer Capdevila, de Reus, y Anton Compte Martí, de Buix.

La «Gaceta» ha publicat los plans d'estudis y de obras que han de realisar en lo present any económic, lo cual comprén las següents de nostra provincia:

Carreteras.—Hospital del Infant á Reus, segunda secció de Reus per Vinyols al palme ab la de Cambrils á la d'Alcolea del Pinar á Tarragona.

Obras.—Tros segon, de Beceite á la de Gandesa á Tortosa.

Copiém de El Bien Público de Mahó:

«Hem tingut la grata satisfacció de veure una carta fetxada lo 20 de Juliol últim en Annapolis, que 'l barber del «Cristóbal Colón», D. Joan Sintes ha dirigit á sa familia, en la que participa que en lo combat naval de Santiago de Cuba no morí cap individuo de la dotació de dit barco, y que á la fetxa de dita carta seguien tots en bon estat de salut.»

Com dato curiós consigném que en lo sobre de la carta indicada se llegeix una diligencia impresa en inglés que diu lo següent:

«Carta de un presoner: censurada y permitida sa circulació: Departament naval: Oficina de Navegació: Washington: D. C.»

Escriu El Noroeste de la Coruña:

En la bahia de Vigo se verificaren lo dijous per la tarde las probas generals de una boya submarina que, al estallar la guerra entre Espanya y la Estats Units, ha ideat lo industrial Sr. Sanjurjo.

L'aparató está disposat en forma en que un moment dat pot disparar sota de l'agua dos torpedos aplicantlos al casco de un barco.

Lo Sr. Sanjurjo trata de posar son invent á la defensa de los ports.

Las probas donaren molt bon resultat. L'aparató se sumergi á distintas profunditats, conservantse y navegant á la altura que 's proponia l'inventor.

Permanexé sota del agua una 45 minuts, pero en cas necessari pot estar fins á cinch horas.

Moltas llanzas acudiren al lloch ahont se verificaren las experiencias, completament plens de gent,

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, Amortizable, Fransas, Norts, Exterior París, París, and GIROS (Londres).

Se reben ordres de Borsa per Barcelona, Madrid y París. Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona a Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Table with exchange rates for London, Paris, and Marsella.

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

Table with local values: Gas Reusense, Industrial Harinera, Banc de Reus, Manufacturera de Algodon, C. Reusense de Tranvias, privilegiadas a 5 per cent.

BOLSI DE REUS

Cotisations realitzadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with exchange rates for Interior, Exterior, Colonial, Norts, Fransas, Filipinas, and París (Exterior).

Se reben ordres per operacions de Borsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paisos.

Nota.—Aquesta casa s'encarrega de la adhesió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona a Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 16

Table with port arrivals: Cap. Despatzadas, Pera Port-Vendres pol. gol. francesa «La Paix», Pera Nantes y esc. v. francés «Ernestine», Pera Liverpool y esc. v. «Sofia», Pera Génova v. noruech «Peik».

Barcos a la carga

Dijous 18

Table with cargo ships: Pera Bilbao y esc. v. Cabo Silleiro, consignantari D. Marián Peres; Pera Christiania, Christiansand, Arendal, Stavanger, Bergen, Aalesund, Christiansund y Trondbjem; Pera Cete y Marsella v. Cabo San Sebastián, consignantari D. Marián Peres; Pera Valencia, Alicante, Almeria y Málaga v. Matos, que despatza D. Antoni Mas; Pera Liverpool y Ulloa, consignantaris senyors Mac-Andrews y C.

Dimecres 23

Table with cargo ships: Pera Cete, Marsella y Génova v. Grao, consignantari D. Antoni Más.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, term facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trenca), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Com se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las mes de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia organica, que apareix moltes vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuencia d'un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament a una mort horrible; pera això basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l'anella ú obertura que deix passar l'intestí pera efectuar-se la estrangulació del mateix.

Consequencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixís, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexper-tas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautxou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d'espallias.

Faixas hipogàstricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirujá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 17.

Ferrol 16.—Un terrible incendi ha destruhit gran número d'arbres y plantacions.

Lo voràs element segueix prenent increment en la cordillera.

Si no cau una forta pluja se creu mol difícil apagar lo foch.

S'ha rebut a Londres un despaiç de Hong-Kong donant compte de la arribada a aquella ciutat del general Agustí en lo creuer alemany «Kaiser Augusta».

Acompanyan al general Agustí sa familia. Lo general se negá a rebre als periodistas que mostraren desitjos de interwiarlo.

Sembla que quan sortí de Manila ignorava que s'hagués firmat lo protocolo.

«The Times» diu que 'l general Agustí es qui ha comunicat la rendició de Manila, y que pera no firmar la capitulació declinó 'l mando en lo general Jáuregui, abandonant la plassa ans de que entressin en ella las tropas yanquis.

Manila se rendí lo dissapte últim. L'ex-gobernador general del Arxipièlach s'embarcará en lo primer vapor que surti de Hong-Kong envers a la Península.

En lo Consell celebrat ahir s'acordá autorissar als presoners de la escuadra Cervera pera que s'embarquin de regrés a Espanya tan aviat sien posats en llibertat.

S'ha firmat oficialment que 'l general Agustí abandoná Manila abdicant lo mando al general Jáuregui però no hi ha detalls oficials de la rendició de la plassa.

Lo Govern ha resolt deixar pera lo Consell de demá la discussió del assumpto de la reunió de las Corts.

Ara sembla que 'ls dos únics ministres que discrepan de la opinió del senyor Sagasta respecte a la fetxa en que deu verificarse la reobertura del Parlament són los senyors Groizard y Puigcerver.

Ha sigut molt comentit un suello de la «Correspondencia Militar» en lo qual se diu que ahir en la casa de Camp conferenciaren una elevadíssima dama y un personatge que ocupa potser lo càrrech més important de la nació.

Fruyt d'aquesta conferencia será un aconteixement de gran ressonancia segons lo colega.

Telegrafian de la Habana que ahir per lo mati un barco enemich se presentá frente a Caibarien, bombejant la població.

Als pochs moments sortí del port una llanxa en la que anavan oficials espanyols ab baadera de parlament.

Nostres oficials s'aproximaren al barco yanqui y enteraren al comandant de que se havian suspés las hostilitats.

En l'acte acabá lo canoneig.

Lo duch d'Almodóvar ha declarat que en lo Consell d'avuy no s'ha tractat pera res de la pau.

Es probable que demá firmi la Reyna los escensos motivats per la mort del general Warletta.

S'ha confirmat la noticia de haver mort a Santiago de Cuba lo capitá de navío senyor Bustamante.

Segons noticias de bon origen lo general Pando se troba a Méjich pera ahont sortí ab objecte de fleitar barcos ab quiviures ab destí a Cuba.

Lo general Fosjer es lo candidat de Mac-Kinley pera la presidencia de la comissió mixta que ha de reunir-se a París pera decidir en los assumptos de Filipinas.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

que aplaudiren al Sr. Sanjurjo quant se presentá després de haver navegat a set metres de profundidad.

La boya afecta forma cilíndrica, ab dos brassos que serveixen de acumuladors de aire pera la respiració de los tres homes encarregats de son govern.

La sumersió, immersió, marxa y direcció se verifican per un sistema de paletas, manejadas desde lo interior mediant una ingeniosa combinació de palancas.

Com havem dit, l'aparato doná 'l resultat que lo senyor Sanjurjo se proposá sent susceptible, de reformarlo y perfeccionarlo fins resultar un verdader barco submari.

De tots modos, senyalá un bon pas en lo problema de aqueix género de navegació.

Está provista la boya de dos tubos llansa-torpedos, que no han sigut encara ensaijats ni se ensaijarán per are, una vegada passadas las circunstancias que determinaren la construcció del aparato.

Lo inventor creu que lo llansament de dits projectils haurá de produhir necessariament los efectes que s'proposa.

La boya submarina fou construhida a expensas del Sr. Sanjurjo, que s'gastá ab ella vora de 16.000 pessetas.

Lo divendre se feren novias, provas ab la boya. Assistí a ellas lo Comandant de Marina senyor Godínez.

En una de las inmersions acompañá al inventor son fill don Antonio.

Cuant terminaren las probas, apareixerén issadas en la cúpula del aparato duas banderas una nacional ab la inscripció de «Viva Espanya!» y una altra de la matrícula de Vigo.

La boya ha sigut trasladada novament als tallers de «La Industriosa».

Lo Sr. Sanjurjo sortí dissapte, pera Sada, en la Coruña, ahont resideix son pare un vell de vora cent anys».

Lo govern ha acordat concedir la gran Creu de Carlos III al ministre de Negocios Extranjeros, M. Descales y al embaixador francés a Madrid, M. Patrenotre, per sos bons oficis en favor de la pau.

A la vila d'Esterri de Aneo ha mort D. Joseph Magín Ricart, un dels notaris mes antics de Catalunya, donchs desempenyava dit càrrech feya uns curanta anys.

Per lo Ministeri de Foment ha sigut concedida, a la societat Arqueológica de Pontvedra una colecció de cuadros y una biblioteca.

En vista del elevat preu de las llicencias d'us d'armas y de cassa, los cassadors de casi todas las provincias d'Espanya tenen lo propòsit de dirigir una exposició al Govern demanant rebaxi lo preu d'aquellas, instancia que esperan no será desatessa, en benefici del Erari, ja que 'l valor actual de las llicencias deu produhir un resultat negatiu, desde 'l moment que sols los cassadors de desahogada posició poden permetrens avuy sa obtenció.

Lo recandat ahir per concepte de Consums puja a 796'10 pessetas.

ESCORIAS THOMAS Végis l'anunci de la quarta plana, Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 16 d'Agost de 1898

Naixements

Maria dels Dolors Ornos Soler, de Joseph y Dolors.—Teresa Martí Sugrañes, de Artur y Maria.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Bonaventura Figuerola Casanovas, 39 anys, Plassa de Castillejos, 1.—Teresa Roig Ras, 75 anys, Plassa de Prim, 3.—Joseph Folch Vallés, 74 anys, Camí de Misericordia, 11.—Joseph Iglesias Albanés, 74 anys, casa de camp.—Maria Moragas Arnau, 16 anys, corredor del Hospital, 5.—Joseph Llevat Gausell, 18 anys, Vallroquetas, 17.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Agapito.

Sant de demá.—Sant Lluís.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:
De Reus á Barcelona
5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:44 t. mercaderías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
1:58 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona), 9:30 m.
De id. directe, 10:30 t.
De id. id., 1:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda), 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza, 2:30 n.
De Lleyda y Huesca, 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
Pera id. á las 2:00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.

Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las 4:00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que s' deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirà desde 1 de Juliol de 1898

SORTIDAS DE REUS

Matí
Tren núm. 2 á las 4:10
» » 12 » 5:45
» » 14 » 7:20
» » 16 » 8:09
» » 4 » 9:06
» » 20 » 10:48

Tarde

Tren núm. 22 á las 12:35
» » 6 » 2:32
» » 26 » 3:18
» » 28 » 4:02
» » 30 » 4:46
» » 32 » 5:30
» » 34 » 6:18
» » 36 » 6:59

Nit

Tren núm. 38 á las 7:48

SORTIDAS DE SALOU

Matí
Tren núm. 1 á las 4:56
» » 11 » 6:30
» » 13 » 7:21
» » 15 » 8:10
» » 19 » 10:07
» » 3 » 10:49

Tarde

Tren núm. 25 á las 2:33
» » 27 » 3:19
» » 29 » 4:03
» » 31 » 4:47
» » 33 » 5:31
» » 35 » 6:10
» » 37 » 7:00

Nit

Tren núm. 39 á las 7:49
» » 41 » 8:41

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació

Matí: 5:25 6:59 7:50 8:40 10:32 11:20
Tarde: 3:06 3:45 4:29 5:13 5:59 6:45 7:28

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí: 5:40 7:12 8:00 8:45 10:40
Tarde: 12:30 2:15 3:12 3:56 4:41 5:25 6:12 6:55 7:44.

Observacions: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirà un de la estació á las 2:10 y del carrer Closa de Mestres á las 1:39. Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid. Reus 1 de Juliol de 1898.

PERA ADOB DE TOTOS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLAS AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efíca, lo mes durader. Baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Agost directament pera Montevideo y Buénes Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires es grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 1 de Agost lo vapor Les Alpes lo dia 26

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona.